

ג. שלש כריתות אמורות באוכל קדשים בטומאת הגוף: כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה, וטמאתו עליו – ונכרתה הנפש ההוא מלפני; והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה, וטמאתו עליו – ונכרתה הנפש ההוא מעמיה; ונפש כי תגע בכל טמא בטמאת אדם וגו' ואכל מבשר זבח השלמים אשר לה, ונכרתה הנפש ההוא מעמיה.
 אחת – לכלל, ואחת – לפרט. (פרש"י (וכן נקט הרשב"א והמאירי): לדוננו בדבר שהיה בכלל ('אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים...'), ויצא מן הכלל ללמד, מה שלמים קדשי מזבח אף כל קדשי מזבח. יצאו קדשי בדק הבית שאין חייבים עליהם משום טומאה. והתוס' פרשו שמדה זו היא כלל ופרט המרוחקין זה מזה, ודנים אותה כמדת 'כלל ופרט וכלל' – בכעין הפרט. והר"י בן מגאש פירש שהפרט בא למעט דם מחיוב טומאה). ואחת – לדברים שאינם נאכלים, כגון עצי מערכה לבונה וקטורת, שאם אכלם בטומאה – חייב. ולרבי שמעון שפוטר, בא ללמד על חטאות הפנימיות, שאם אכלן בטומאה – חייב [שלא כאכילת פיגול שהיה פוטרן רבי שמעון].
 שלש 'טומאות' (וטמאתו עליו) נכתבו עמהם – דלא סגי בלאו הכי.

ד. השוגג באכילת תרומה בטומאה, אין לו כפרה בקרבן, שפרשת 'עולה ויורד' לא נאמרה באכילת תרומה אלא בקדש, כאמור.

ה. קרבן עולה ויורד אמור גם בטומאת אדם שאינה של מגע, כגון שאכל נבלת עוף טהור המטמא בבית הבליעה. (כי יגע למעט שאינו בר מגע; בה – מיעוט נוסף; ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות).

דפים ז – ח

ט. מנין ששעיר יום הכפורים הנעשה בפנים מכפר על טומאת מקדש וקדשיו?

נאמר בשעיר הפנימי וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל. ודרשו מטמאות – ולא כל טומאות, מה מצינו שחלק הכתוב (להקל, לבוא בעולה ויורד) משאר טומאות – טומאת מקדש וקדשיו. דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: ממקומו הוא מוכרע; וכפר על הקדש מטמאות... – מטומאות של קדש. ומפשעיהם לכל חטאתם – חטאים דומיא דפשעים, שאינם בני קרבן; יצא זה שיש לו ידיעה תחילה וסוף שכן קרבן הוא [הלכך אפילו לא הספיק להביא קרבנו כגון שגודע לו סמוך לשקיעת החמה של כניסת היום – אין השעיר תולה לו]. מאידך, מלשון לכל חטאתם משמע שמדובר בבני חטאות, וגם משמע שיבואו לידי חטאת בפועל – לומר שהיתה לו ידיעה בתחילה ולא בסוף, ואם יודע לו יביא קרבנו, ותולה לו השעיר עד שיוודע. [ולמה תולה? רבי זירא אמר: שאם מת, מת בלא עוון. ורבא הקשה הלא בכל אופן מיתה ממרקת, והסיק: להגן עליו מן היסורין].

דף ח

- א. מהי ההלכה המיוחדת הקיימת בכל אחד ממחויבי הקרבנות דלהלן, הנבדלת משאר מחויבי קרבן: מטמא מקדש וקדשיו; עובד ע"ז בשוגג; יולדת; מצורע; נזיר טמא.
- ב. מדוע אי אפשר לפרש את הכתוב בשעיר הפנימי וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם באחת מן הטומאות הללו אלא במטמא מקדש וקדשיו בלבד?

א. טומאת מקדש וקדשיו, וכן יולדת ומצורע יצאו משאר מחויבי קרבן לדון ב'עולה ויורד'.

עובד עבודה זרה – מביא שעירה ואינו מביא כשבה.

נזיר טמא – מביא תורים או בני יונה לחטאת, ולא בהמה (אפילו עשיר).

ב. עבודה זרה – חילקה הכתוב להחמיר ולא להקל, הלכך אין סברא שדוקא היא תתכפר בשעיר הציבור.

יולדת – דכתיב לכל חטאתם ולא לכל טומאותם. ולרבי שמעון שאמר שהיולדת חוטאת מאחר ונשבעת

שלא תיזקק עוד לבעלה – לשיטתו הולך שלמד מן הכתוב במקומו וכפר על הקדש מטמאות... –

מטומאות של קדש.

וכן מצורע ונזיר טמא – לכל חטאתם ולא לכל טומאותם. וקרוב המצורע – לא לכפרה בא אלא להתירו

בקהל / בקדשים. וכן קרבן הנזיר לא בא על חטא. ולרבי אלעזר הקפר שאמר: נזיר – חוטא הוא, יש

לומר שיסבור כר"ש שלמד ממקומו כדלעיל.

יא. מנין ששעיר החיצון ושעיר הפנימי אינם מכפרים על אותו דבר, והלא הוקשו בכתוב אהדדי?

נאמר בשעיר הפנימי וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים – כפרה אחת מכפר ולא

שתי כפרות. מכאן ששעיר הפנימי אינו מכפר גם על מה שמכפר החיצון. ומדכתיב אחת בשנה יכפר (כ"ה

לפרש"י) משמע, כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה – ומכאן שאין השעיר החיצון מכפר גם על מה שמכפר

הפנימי.

דפים ט – י

יב. על מה מכפרים שעירי ראשי חדשים ושעירי הרגלים, ומנין?

כאמור לעיל (ב). נחלקו התנאים במשנתנו על כפרת שעירי הרגלים וראשי חדשים; –

לרבי יהודה, שעירי הרגלים וראשי חדשים מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו שאין בה ידיעה לא בתחילה

ולא בסוף. נאמר בשעיר ראש חדש: ושעיר עזים אחד לחטאת לה' – חטא שאין מכיר בו אלא ה'.

ובטומאת מקדש וקדשיו מדבר ולא בשאר עבירות, בדומה לשעיר המוספים של יום הכפורים – שהרי

שניהם באים בזמן קבוע (תנא דבי ר' ישמעאל). ושעירי הרגלים הוקשו לשעיר ראש חדש (ושעיר. ואף אותם

שלא נאמר ו' שוים הם משום הקש הקרבנות להדדי או מפני שגילה הכתוב באחד. ע' בראשונים).

בכלל זה חטא שסופו ליודע (כגון שראוהו אחרים שנטמא ונכנס למקדש).

ישנה גירסה הפוכה, שחטא שסופו ליודע אינו מתכפר בהם (ער"ה, ר"י מגאש ורשב"א).

הרמב"ם השמיט זאת. ובלקוטי הלכות פירש משום שאין בדבר נפקותא לדינא כל כך.

לדברי רבי שמעון (אליבא דת"ק), שעירי ראשי חדשים מכפרים על הטהור שאכל את הטמא – גזרה שוה

עון העדה ועון הקדשים האמורים בשעיר ראש חדש שביום חנוכת המשכן ובציץ – ושעירי הרגלים על

טומאת הגוף כשאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף. ושעיר – הוקשו שעירי הרגלים לשעיר ראש חדש

המכפר בענין קודש. ואי אפשר שיכפרו על אותו דבר ממש, שנתמעט מואתה נתן לכם לכפר על עון

העדה. וכן א"א שיכפרו על מה שמכפר שעיר יוהכ"פ שכבר נתמעט שהוא לבדו מכפר.

רבי שמעון בן יהודה אומר משמו: שעירי ר"ח מכפרים על הטהור שאכל את הטמא (לשאת את עון העדה

– עוון אחד). מוסיף עליהם של רגלים שמכפרים על טהור שאכל את הטמא ועל טומאת הגוף שאין בה

ידיעה בתחילה ולא בסוף. (אותה – לא משמע לו למעט אחר, שכן דרך המקרא לכתוב. ריטב"א).